

STAVANGER KOMMUNE

Oppvekst og levekår

Levekår

Postadr.: Postboks 8001, 4068 Stavanger

Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6

Telefon: 04005. Faks: 51508555

E-post: postmottak.oppvekst@stavanger.kommune.no

www.stavanger.kommune.no

Org.nr. NO 964 965 226

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

DERES REFERANSE

VÅR REFERANSE
GHI-11/10895-10

ARKIVNR.
G70 &13

JOURNALNR.
7475/12

DATO
06.02.2012

HØRING NOU 2011: 9 «ØKT SELVBESTEMMELSE OG RETTSSIKKERHET»

Det vises til høringsbrev vedrørende NOU 2011:9 «Økt selvbestemmelse og rettssikkerhet». Stavanger kommunes høringsuttalelse følger nedenfor. Høringsuttalelsen ble behandlet i Eldrerådet 6.12.2011, Innvandrerrådet 7.12.2011, Funksjonshemmede råd 8.12.2011, kommunalstyret for levekår 14.12.2011 og Stavanger formannskap 13.12.2011.

Høringsuttalelse

Stavanger kommune støtter forslagene som innebærer styrking av pasientenes rettigheter, noe som anses å være del av en ønsket samfunnsutvikling. Samtidig pekes det på noen utfordringer med å gjennomføre dette i praksis. Kommunen peker også på noen utfordringer ved å gi adekvate tjenester til innbyggerne innenfor dagens lovverk, dette kommenteres under de enkelte forslagene fra utvalget.

Forslagene til utvalget berører kommunens arbeid og rammene for utøvelse av psykisk helsearbeid. Tjenestetilbudet til mennesker med psykiske lidelser tilsier et godt samspill mellom forvaltningsnivåene, og Stavanger kommune mener at utvalget i større grad burde utredet konsekvensene av forslagene for kommunene.

1. Styrking av pasientenes selvbestemmelse

Stavanger kommune støtter forslaget om å innføre begrepet beslutningskompetanse og kartlegging av dette i forbindelse med vurdering av tvungent psykisk helsevern. Utvalget viser til at dette vil føre til redusert bruk av tvungent psykisk helsevern. Dette kan medføre at flere pasienter ønsker å legges inn frivillig i psykisk helsevern. Det vil også medføre at kommunen vil få ansvaret for å gi tjenester til en stor andel av pasientene som ikke ønsker innleggelse. Det er viktig å ha et godt samarbeid spesialisthelsetjenesten og deres ambulante tjenester. Sistnevnte tjenester må derfor styrkes.

Utvalget foreslår å erstatte begrepet samtykkekompetanse med beslutningskompetanse generelt i pasientrettighetsloven. Dette får konsekvenser også for andre pasientgrupper, og Stavanger kommune mener at konsekvensene av dette må utredes nærmere.

2. Vilkår for tvungent psykisk helsevern

2.1 Hovedvilkåret

Stavanger kommune støtter utvalgets anbefaling om at hovedvilkåret om alvorlig psykisk lidelse fortsatt skal legges til grunn for etablering av tvungent psykisk helsevern. Det er likevel grunn til å se nærmere på definering av begrepet alvorlig i forbindelse situasjoner der personer med ruslidelser, personlighetsforstyrrelser og/eller atferdsavvik utgjør en fare for andre, jfr nedenfor.

2.2 Behandlingsvilkåret

Stavanger kommune støtter opprettholdelse av behandlingsvilkåret og styrking av rettighetene i den forbindelse. En utfordring i praksis er når utskrivning skjer raskt når beslutningskompetanse gjenvinnes. Dersom det er aktuelt med kommunale tjenester er det viktig å få tilstrekkelig tid til å kartlegge behov. Å få til et godt samarbeid med pasient og spesialisthelsetjeneste er da avgjørende.

3. Farevilkåret

Stavanger kommune støtter forslaget om å samle farevilkåret i en bestemmelse og det aktualiserer utfordringene rundt dette vilkåret. De juridiske rammene rundt kommunens og spesialisthelsetjenestens ansvar er imidlertid ikke tilfredsstillende for personer som utgjør en fare for andre. Dette gjelder personer med ruslidelser, alvorlige personlighetsforstyrrelser og/eller adferdsutfordringer. Stavanger kommune har bedt Fylkesmannen om å foreta en vurdering av hva som anses som kommunens ansvar innenfor dette området og hva som anses som spesialisthelsetjeneste. Fylkesmannen har sendt dette videre til Helsedirektoratet.

Kommunen og spesialisthelsetjenesten arbeider for å finne gode løsninger for disse personene. Mange av tiltakene som man antar kan fungere over tid, krever ressurser av en slik art som kommunen vanskelig rår over faglig, juridisk eller økonomisk. Kommunen har ansvaret for botiltak, men spesialistfaglig tilrådinger er ofte av en slik karakter som kommunen ikke har muligheter til å gjennomføre innenfor dagens regelverk. Resultatet er at mange som utgjør en fare for andre, ikke får adekvat oppfølging over tid fordi de ikke ønsker dette. Det oppfattes ikke å være i tråd med forventningene samfunnet har til offentlige myndigheter at disse ikke skjermes for andre.

4. Tvungent psykisk helsevern til eldre med aldersdemens

Stavanger kommune støtter at det på nærmere vilkår kan gjennomføres tvungen undersøkelse eller behandling i kommunalt sykehjem for mennesker med aldersdemens. Forutsetningen er at pasienten er diagnostisert med aldersdemens og at pasienten er så psykisk og/eller fysisk svekket at transport til institusjon for undersøkelse og behandling fremstår som en uforholdsmessig belastning. Kommunen støtter derfor forslaget om at dette kan skje gjennom veiledning av sykehjemslege og økte ambulante tjenester.

5. Gjennomføring av tvungent psykisk helsevern

5.1 Behandling uten eget samtykke, herunder tvangsmedisinering

Stavanger kommune er enig i at dagens rettspraksis bør opprettholdes. Kommunen støtter også styrking av rettssikkerheten i forslagene som foreligger.

5.2 Tvangsmidler og skjerming

Stavanger kommune støtter forslaget om oppheving av tvangsmidlet isolering og styrke rettssikkerheten rundt bruk av skjerming. Oppheving av isolering antas å fremme en utvikling i retning av alternative måter å komme i posisjon til pasient på.

6. Kontroll- og overprøvingsordninger

Stavanger kommune ingen innsigelser mot forslagene.

Kommunen støtter forslaget om fortsatt tilbakeholdelse i inntil fire uker etter vedtak eller dom om opphør av tvungent vern. Dette er i tråd med kommunens ønske om å få noe tid til å planlegge tjenester der det er behov for dette.

Med hilsen

Per Haarr
direktør

Marit Bore
levkårsjef

Gunn Hinna
saksbehandler